

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 660/2025-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Jurovským, Vajanského 1955/58, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. PN-9C/13/2016-418 z 3. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. PN-9C/13/2016-418 z 3. júla 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ inicioval na okresnom súde spor o vypratanie pozemku proti dvom žalovaným – [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaní“), v ktorom bol úspešný a bol mu priznaný nárok na náhradu trov konania. Po právoplatnom skončení konania vo veci samej okresný súd rozhodoval o výške trov konania a uznesením, vydaným vyšším súdnym úradníkom, boli žalovaní zaviazaní k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi trovy konania 2 515,42 eur. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych

služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom vychádzal z hodnoty veci určenej podľa znaleckého posudku (4 550 eur).

3. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podali obe strany sporu sťažnosť. Žalovaní namietali aplikáciu § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky s tým, že podľa ich názoru išlo v danom prípade o spor, ktorého hodnotu nie je možné určiť, a preto je dôvodná aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že mu nebola priznaná náhrada za niektoré z úkonov právnej služby, hoci boli opodstatnené. Napadnutým uznesením sudca okresného súdu zmenil rozhodnutie o trovách konania v časti jeho výšky tak, že zaviazal žalovaných k povinnosti nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 1 376,97 eur.

4. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd uviedol, že ak je predmetom sporu vypratanie nehnuteľnosti (pozemku), nejde o taký spor, pri ktorom by bolo možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch. Poukázal pritom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 310/2022 zo 17. augusta 2022 (ďalej len „nález“), v ktorom ústavný súd zdôraznil, že predmetom takého sporu je uloženie istej povinnosti, a preto postup súdu spočívajúci v aplikácii § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky považoval za ústavnoprávne súladný. Okresný súd vyhodnotil sťažnosť sťažovateľa aj ako čiastočne dôvodnú a korigoval výšku priznanej náhrady trov konania. Súčasne vysvetlil, prečo za niektoré z úkonov právnej služby nebolo možné priznať sťažovateľovi trovy konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ s napadnutým uznesením nesúhlasí, považuje ho za nedostatočne odôvodnené a vykazujúce znaky arbitrárnosti. Tvrdí, že okresný súd aplikoval v danom prípade nesprávnu právnu normu a svoje závery nedostatočne odôvodnil. Poukazuje na znenie § 10 ods. 2 vyhlášky, v zmysle ktorého sa za cenu práva považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu. V jeho prípade išlo o spor o vydanie veci ako právneho inštitútu ochrany vlastníckeho práva, ktorej sa domáhal proti žalovaným, pretože jeho nehnuteľnosť neoprávnené zadržovali. Reivindikačná žaloba mala v zmysle procesného práva a aplikačnej praxe znieť na vypratanie nehnuteľnosti, a nie na jej vydanie. Uvedené znenie vyhlášky sa preto v celom rozsahu aplikuje aj v prípade nehnuteľnej veci na žalobu o jej vypratanie.

6. Odkaz okresného súdu na nález ústavného súdu neobstojí a bol podľa názoru sťažovateľa prekonaný a negovaný nálezom sp. zn. I. ÚS 119/2012. Ak ústavný súd v náleze poukázal na sadzobník súdnych poplatkov [zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)], konkrétne na poznámku k položke 1, bod 1, podľa ktorej sa zo žaloby na vypratanie nehnuteľnosti vyberá poplatok podľa písmena b) položky 1, tak podľa tejto poznámky sa vyberá súdny poplatok aj zo žaloby na určenie, či tu právo je, alebo nie. Pritom v sporoch o určenie, či tu právo je alebo nie je, ako aj o vydanie veci (pri nehnuteľnosti o jej vypratanie), by mala byť základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa § 10 ods. 2 vyhlášky. Nález ústavného súdu je právne neudržateľný a neprijateľný.

7. Sťažovateľ namieta aj nesprávne posúdenie a nepriznanie náhrady trov za niektoré z úkonov právnej služby. Konkrétne malo ísť o úkon nahliadnutia do spisu, za ktorý mu bez pochybností patrí náhrada trov konania. Je presvedčený o tom, že ak by tento úkon bol uvedený v § 13a ods. 1 a 2

vyhlášky, nebolo by potrebné aplikovať § 13a ods. 5 vyhlášky. Išlo o úkon, ktorý bol účelný a potrebný, a na základe neho bol zrealizovaný iný úkon – písomné podanie z 26. júla 2021, ktorý súd akceptoval a priznal mu zaň vyčíslenú odmenu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení jeho práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nesprávnej aplikácie právnej normy, ako aj z dôvodu nepriznania náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby.

9. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína nielen svoje postavenie nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ale aj to, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako integrálnej súčasti súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

10. Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

11. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že o žiaden z týchto prípadov v danej veci nejde.

12. Kľúčovou námietkou, s ktorou sa sťažovateľ obracia na ústavný súd, je otázka správnosti aplikácie konkrétneho ustanovenia vyhlášky použiteľného v danom prípade [§ 10 ods. 2 vyhlášky *versus* § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky], pretože od toho závisí výška priznanej náhrady trov konania.

13. V súvislosti s takto naformulovanou ústavnou sťažnosťou už ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky malo rozhodujúci význam najmä v ňom uvedené slovné spojenie „*ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch*“. Vyjadriť hodnotu predovšetkým znamenalo vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu sporu, t. j. s tým, aké účinky malo pre účastníkov (resp. strany sporu) meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní (II. ÚS 492/2013, IV. ÚS 187/2018, I. ÚS 92/2020, I. ÚS 111/2020).

14. Vzťahnuc uvedené na prípad sťažovateľa, ústavný súd sa nedomnieva, že by okresný súd vykladal ustanovenia relevantnej právnej normy nesprávne alebo svojvoľne, ak v okolnostiach danej veci aplikoval § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Naopak, je toho názoru, že okresný súd, aplikujúc

a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ako aj ustanovenia vyhlášky, dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil svoj postoj k premenným rozhodným pre vyčíslenie trov konania. Okresný súd sa adekvátne vysporiadal aj so sťažnostnou argumentáciou sťažovateľa, poukázal na rozhodovacia prax priliehavú danej veci vrátane rozboru nálezu a uznesení ústavného súdu. Ústavný súd tak nevidí žiaden ústavnoprávne relevantný dôvod na to, aby vstupoval svojou kasačnou právomocou do napadnutého rozhodnutia či akokoľvek korigoval alebo dopĺňal jeho dôvody.

15. V súvislosti s kľúčovou námietkou sťažovateľa a jeho argumentáciou je potrebné uviesť, že nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012 nie je aplikovateľný na tento prípad, pretože sa týkal určenia vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu, a taký predmet sporu bol bez akýchkoľvek pochybností ocenený peniazmi a odôvodňoval aplikáciu § 10 ods. 2 vyhlášky. V tomto náleze ústavný súd vyslovil právny názor, že pokiaľ sú vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného právneho sporu, peniazmi ocenené, potom sa táto suma považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci, pretože vyhláška dôsledne rozlišuje situácie, keď je predmet sporu, o ktorého vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi ocenený a keď nie je. V prerokúvanej veci však nešlo o spor týkajúci sa vlastníckeho práva k hnutelnej veci alebo k nehnuteľnosti, ale predmetom bol špecifický prípad uplatňovania vlastníckeho práva v podobe vypratania nehnuteľnosti (uloženie istej povinnosti), ktorý sám osebe nie je ocenený v peniazoch, ako to konštatoval aj okresný súd. Sťažovateľ ako žalobca meritórnym rozhodnutím nenadobúda žiaden majetkový prospech a nezmenilo sa ani jeho hmotnoprávne postavenie. Niet preto pochyb o správnosti aplikácie uvedeného ustanovenia vyhlášky, ako aj interpretácie nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 310/2022 okresným súdom, ktorého závery sú plne uplatniteľné aj v prejednávanej veci.

16. V poradí druhá námietka sťažovateľa smerovala k nepriznaniu náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby (nahliadnutie do spisu a písomné podania, ktorých obsahom bolo oznámenie, že nedošlo k uzatvoreniu mimosúdnej dohody). V tejto súvislosti mal okresný súd na zreteli znenie § 251 Civilného sporového poriadku, a to že na priznanie náhrady trov konania za konkrétny výdavok je nevyhnutné, aby išlo o výdavok vzniknutý v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, ktorý bol stranou sporu preukázaný, odôvodnený a účelne vynaložený. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená. Z napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že okresný súd si túto svoju povinnosť splnil, pretože z jeho dôvodov vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Tie sú založené na posudzovaní účelnosti každého jedného úkonu právnej služby a na skúmaní, či jednotlivé podania právneho zástupcu sťažovateľa obsahujú procesne významné skutočnosti vzťahujúce sa na predmet konania. Nadväzne okresný súd jasne uviedol dôvody nepriznania náhrady trov konania vo vzťahu ku každému úkonu právnej služby osobitne (bližšie bod 42 napadnutého uznesenia). Pri úkone právnej služby, ktorým bolo nahliadnutie do spisu, poukázal nielen na relevantnú právnu úpravu, ale aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/35/2016 z 31. januára 2017, ktoré sa nepriznaním náhrady trov za tento úkon vyslovene zaoberá. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v rámci rozhodovania o nepriznaní náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby uplatnil zákonom daný priestor na uváženie o ich účelnosti a tieto svoje úvahy primeraným spôsobom odôvodnil.

17. K tomu ústavný súd dodáva, že nepriznanie náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľa, teda nie úplne v takej výške a za tie úkony právnej služby ako očakával, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

18. Ústavný súd tak sumarizuje, že okresným súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia v súlade s právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Ako už bolo uvedené, vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia okresného súdu, rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol.

19. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia nemá opodstatnenie, a tak odmietol jeho ústavnú sťažnosť vo vzťahu k namietanému čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ vo vzťahu k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neposkytol žiadne ústavnoprávne zdôvodnenie a porušenie svojich majetkových práv odvíja iba od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu označených majetkových práv, a preto aj v tejto časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu